

Тема. Вимова звуків, що позначаються буквами г і ґ**Мета:**

Навчальна: навчати правильно вимовляти звуки, що позначаються буквами г і ґ; формувати вміння розрізняти букви г і ґ;

Корекційно-розвиткова: збагачувати активний лексичний запас учнів словами зі звуком [г]; розвивати мислення, пам'ять, фонематичний слух;

Виховна: виховувати бажання вчитися.

Хід уроку**I. Організаційний момент**

*Тринадцяте листопада
Класна робота*

II. Актуалізація опорних знань.**1. Бесіда**

- Що таке звук?

- На які основні групи поділяються звуки мовлення?

- На які групи поділяються приголосні за участю голосу і шуму? Наведіть приклади пар дзвінких та глухих приголосних.

- Що таке буква?

2. Каліграфічна хвилинка

Ґа ґе ґу ґудзик

Буква «ґе» на ґанку в Ґанзди

Ґульку так набила,
Що відтоді назавжди
з ґулькою лишилась.

III. Оголошення теми уроку і завдань. Мотивація навчальної діяльності.**1. Колективна робота.**

- Прочитайте уривки з віршів. На місці пропуску вставте літеру г або ґ.
Запишіть.

..ава всілася на ..анку
І сиділа там до ранку.

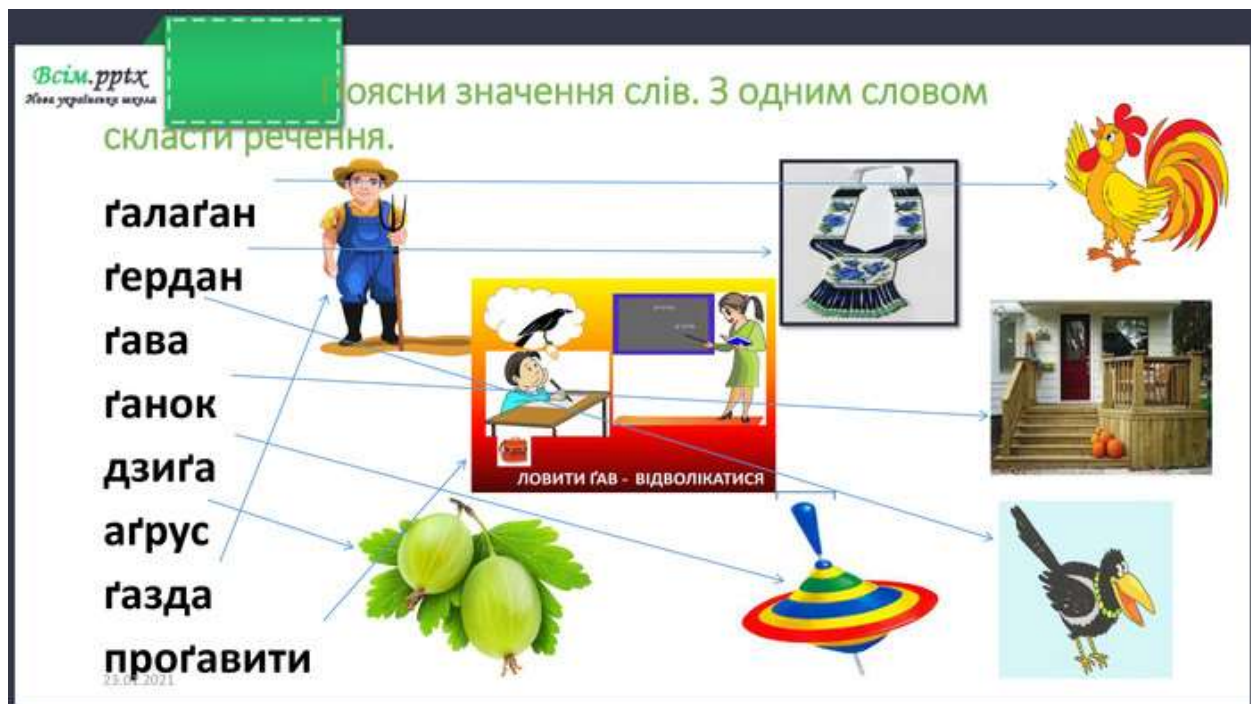
Вранці ..уси пробі..али,
..аву з ..анку ..єть про..нали.
(Г. Чубач)

2. Проблемне питання.

- Чи вистачило вам знань, щоб безпомилково визначити, у яких словах вживається літера г?
- Чим відрізняються звуки г і ґ?

IV. Сприймання і усвідомлення нового матеріалу

1. Розповідь вчителя

В українській мові є звуки [г] і [ґ]. Перший –горловий (його ще називають глотковий). При його творенні корінь язика відтягується назад ізближується із задньою стінкою глотки; струмінь видихуваного повітря, проходячи черезутворену щілину, спричинює дрижання голосових зв'язок. Цей звук легкий у вимові, ніби подих. Слів зі звуком [ґ] чимало в нашій мові (ЗаО.Сербенською).

Хоча проривний звук [ґ] у нашій мові використовується в порівняно небагатьох словахзвуконаслідувального та іншомовного походження, до 1933 року для його позначення існувала літера ґ.

Вилучення цієї літери спричинилорозхитування вимовної норми, що майже встановилася.

У виданні правопису 1990 року літера гзнову посіла належне їй 5-те місце в українській абетці (За О.Пономаревим).

З давніх-давен, аж до тридцятих років 20 століття, українська абетка мала дві літери для передачі «г» гортанного (гомоніти, гори, доганяти) й зімкненого «ґ», яке вживали в словах переважно іншомовного походження або в діалектних (ґанок, ґрус, інтеліґент, ґелґотати). Окремо графічне зображення «г» вживали видатні українські культурні діячі й філологи. Літера «г» в українському правописі історично виправдана. Без неї не тільки важко пояснити походження того чи іншого слова, а часом неможливо навіть розкрити його зміст. Словник української мови, що його впорядкував Борис Грінченко, фіксує мало не двісті п'ятдесят слів, що починаються цією літерою. (За Я. Дзирою)

2. Бесіда

- Яку інформацію ви почерпнули?
- Чи можна у вимові замінювати звук [г] на [ґ], ана письмі літеру г літерою ґ?
- Яка доля літери г в українській абетці?
- Чому і коли повернули г до нашої абетки?

3. Робота з скоромовками. Вправління у вимові [г] та [ґ]. Пошук правильної букви в словах.

Прочитати скоромовки, правильно вимовляючи [г] та [ґ].

1. Гляньте: гуля он яка в гультяки гусака!
Гуска гнівається: «Горе! Гулі гояться не скоро...
Га-га-гарний, хоч куди!
Го-го-годі, геть іди! (Т. Коломієць)

2. Гудзик, гудзик розгойдався, із ниточки обірвався,
Упав на цибулю, набив собі гулю.
Гвалт! (І. Малкович)
Галаган прийшов до гави,
Попросив у гави кави,
І йому газдиня гава
Налила дві чашки кави. (В. Дзюба)

3. Слово з Ґ?

- 1 ..аньбувати
- 2 ..ел..отати
- 3 ..епнутись
- 4..ерцювати
- 5..иркати

4. Слово з Ґ?

- 1 а..ітація
- 2 а..ресія
- 3 а..онія
- 4 а..ава
- 5 а..рус

5. Слово з Ґ?

- 1 ..ратчастий
- 2 ..речаний
- 3 ..раблі
- 4 ..равюра
- 5 ..рандіозно

6. Слово з Ґ?

- 1..усак
- 2..едзь
- 3..айворон
- 4..рамота
- 5..ієна

7. Слово з Ґ?

- 1 ..лей
- 2 ..етри
- 3 ..іляка
- 4 ..іпюр
- 5 ..уаш

8. Слово з Ґ?

- 1 ..атунок
- 2 а..ресія
- 3 ..еологія
- 4 ..орзонт
- 5 ..андбол

4. Розподільчий диктант (письмово)

Виписати слова в два стопчики, вставляючи, де потрібно г або ґ.

(Ґ, Ґ)айок, (г, г)алас, (г, г)ава, (г, г)андж, (г, г)алицький, (г, г)аньба, (г, г)и(г, г)нути, (г, г)ирли(г, г)а, (г, г)ала(г, г)ан, (г, г)рунт, (г, г)іркий, (г, г)ість.

Фізкультхвилинка.

Гра «Буває – не буває»(плескати в долоні)

- У саду дозріває агрус
- Гава на ґанку пекла запіканку
- На дерево сіла гава
- Восени ідуть дощі
- Гава гелґотала, поки голос не зірвала

V. Корекція та закріплення набутих знань

1. Гра «Хто швидше»

Гра впіймай звук:

Дві ґави зранку гасали по ґанку,
ґави просили на ґанку сніданку.

Песик гавкає: - Гав-гав!

Треба гнати з ґанку ґав.

2. Пояснювальний диктант.

Запишіть речення, прокоментуйте вживання літери г.

Свого не хвали, чужого не гудь. Нарядилась, як пава, а кричить, як гава.
Насміялась ворона з грака, роздивилась - сама така. Безрогий віл і гулею б'є.
Що за галас галасає? Мати сина викликає.

VI. Підсумок уроку. Оцінювання.

Вправа «Мікрофон»

- Чи довідались ви щось нове?
- Чи збагатили свої знання?
- Які слова з літерою г ви запам'ятали?

VII. Домашнє завдання

1. Запишіть слова, що відповідають поданим значенням.

1. Верхній шар земної кори, на якому розвиваються рослини.
2. Вишневий клей.
3. Сорт виробу за якісними ознаками.
4. Прибудова з площадкою і східцями перед входом у будинок.
5. Дитяча іграшка у вигляді кола або кулі на осі, яка при швидкому обертанні утримується у вертикальному положенні.

Для довідок: Глей. Ганок. Дзига. Гатунок. Грунт.

2. Вивчити слова із літерою г.

Фото усієї виконаної роботи надсилай у Human на перевірку

Або на пошту cucerochka@bigmir.net

Бажаю успіхів!